

25.9.2024

KORRUPTION ESTÄMISEN MENETTELYT OP RYHMÄSSÄ

Tämä on tiivistelmä OP Osuuskunnan johtokunnan ohjaus- ja compliance -valiokunnan 14.6.2024 hyväksymästä Eturistiriitojen hallinta ja korruption estäminen -ohjeesta.

Korruption ja lahjonnan estäminen on osa OP Ryhmän hyvän liiketavan periaatteita. Ohjeistus koskee koko OP Ryhmän henkilöstöä ja yhteisöjen hallinto- ja johtohenkilöitä.

Emme hyväksy lahjontaa ja korruptiota missään muodossa. Korruption estäminen on kaikkien OP Ryhmän yhteisöjen sekä niiden hallinto-, johto- ja toimihenkilöiden velvollisuus. Edellytämme myös palveluntarjoajiltamme, että he sitoutuvat noudattamaan OP Ryhmän Toimittajan vastuullisuusvaatimuksia.

Lahjuksen antaminen tai lahjuksen vastaanottaminen on säädetty rikoslaissa rangaistaviksi teoiksi, joista myös oikeushenkilö voi joutua vastuuseen.

Lahjonnan ja korruption riskin osalta olennaista on lahjan tai muun edun tarjoamisen tarkoitus. Jos lahjalla on tarkoitus vaikuttaa yrityksen ja sen palveluksessa olevan henkilön keskinäiseen luottamussuhteeseen, voi olla kyse lahjonnasta tai korruptiosta. Lahjan arvolla ei välttämättä ole merkitystä ja siten vähäarvoinenkin etu tai lahja voi muodostaa korruptionriskin, mikäli taustalla on tarkoitus vaikuttaa henkilön päätökseen.

Menettelytavat korruptioepäilytilanteessa

Kaikissa tilanteissa, joissa johto-, hallinto- tai toimihenkilö törmää tilanteeseen, jossa tarjotaan lahjusta, pyydetään lahjusta tai nousee muu epäily korruptioon viittaavasta toiminnasta, henkilön tulee keskustella lähimmän esihenkilön (tai nimittämisestä vastaavan tahon) kanssa ja saattaa havainto oman yhteisön compliance-vastaavan tietoon.

Tilanteiden arvioinnissa tulee ottaa huomioon, miltä tapahtumat näyttävät ulkopuolisen silmissä. Mikäli jokin toiminta saattaisi näyttää korruptiolta, toiminnasta on syytä pidättäytyä.

Vastuulliseen liiketoimintaan kuuluu se, että mahdolliset korruptoituneet toimintatavat tunnistetaan myös sidosryhmien toiminnassa ja asiaan pyritään puuttumaan tilanteen korjaamiseksi.

Korruptioon liittyvien havaintojen esiin tuominen mahdollisimman varhaisessa vaiheessa on tärkeää. Koska korruptiossa on aina kyse integriteetin, kuten riippumattomuuden tai rehellisyyden vakavista loukkauksista, tilanteet edellyttävät perinpohjaista selvittämistä.

Yhteisön compliance-vastaavan tehtävänä on pitää myös OP Ryhmän Compliance informoituna havainnosta. Tarvittaessa OP Ryhmän Compliance on yhteydessä asianomaisiin viranomaisiin.

Korruptioepäilystä voi halutessaan käännyä suoraan OP Ryhmän Complianceen puoleen. Asiasta voi myös ilmoittaa anonymisti rikkomusten ilmoituskanavan kautta (ns. whistleblowing-kanava). Whistleblowing-kanavassa tehty ilmoitus käsitellään siten, että

---

epäilyksen esittäjän henkilöllisyyttä ei paljasteta muutoin kuin sääntelyn erikseen edellyttämille tahoille.

Yleiset periaatteet lahjoista ja vieraanvaraisuudesta

Lahjat, vieraanvaraisuus ja ulkopuolisten tahojen tarjoamat tilaisuudet saattavat olla keino vaikuttaa vastaanottajan toimintaan ja päätöksentekoon, jolloin niitä voidaan pitää korruptiona. Lahjat, vieraanvaraisuus ja ulkopuolisten tahojen tarjoamat tilaisuudet voivat aiheuttaa myös eturistiriitatilanteita.

Ennen jokaisen lahjan tai vieraanvaraisuuden tarjoamista tai vastaanottamista, tapahtumakutsun tai siihen liittyvän matkan vastaanottamista tai tarjoamista, tilanne tulee tarkasti arvioida ja kartoittaa mahdolliset eturistiriita- tai korruptionriskit. Tilanne on arvioitava myös maineriskin näkökulmasta ja tarpeen mukaan asiaa on arvioitava esihenkilön kanssa.

Lahjojen ja vieraanvaraisuuden tarjoamisen ja vastaanottamisen perusedellytykset:

- Lahjan tai vieraanvaraisuuden tulee olla kohtuullista ja tavanomaista
- Arviointi tulee aina tehdä OP Ryhmän näkökulmasta
- Tarjoamisen tulee tapahtua avoimesti osoituksena arvostuksesta tai aidosta liiketoimintatarkoituksesta
- Lahjan tai vieraanvaraisuuden vastaanottajan ja tarjoajan välillä ei saa olla vireillä aktiivista neuvottelutilannetta (esim. tarjouskilpailu, liiketoimintapäätöksen valmistelu)
- Lahja tai vieraanvaraisuus ei saa vaikuttaa päätöksentekoon.

Esimerkiksi vähäarvoiset mainoslahjat tai tavanomainen kohteliaisuus merkkipäivänä on hyväksyttävää. Etuutta (esim. lahjaa tai kutsua) ei kuitenkaan saa pyytää eikä tehdä aloitetta edun saamiseksi itselleen eikä kolmannelle taholle.

Lahjojen antamisessa ja vieraanvaraisuudessa on lisäksi noudatettava vastaanottajan säännöksiä silloin, kun ne tunnetaan (esim. viranomaisille annettu ohje vieraanvaraisuudesta, eduista ja lahjoista). Julkisen vallan edustajille ei saa tarjota lahjoja tai muuta kuin tavanomaista vieraanvaraisuutta, kuten kahvitarjoilu kokouksessa.

Lahjat

Vastaanotetun tai annetun tavanomaisen tavaralahjan tulee vastata vallitsevia yleisiä liiketapoja. Lahjan arvo ei saa ylittää 150 euroa.

Tämän arvon ylittävän lahjan antaminen tai vastaanottaminen on mahdollista vain harkinnanvaraisissa tilanteissa esihenkilön esihenkilön etukäteen antamalla kirjallisella päätöksellä. Päätös perusteluineen dokumentoidaan ja rekisteröidään liiketoiminnan rekisteriin. Tämä ei kuitenkaan vapauta yksilöä vastuusta käyttää omaa harkintaansa.

Myös tarjoukset lahjoista, joiden arvo ylittää 150 euroa ja joista on kieltäydytty, tulee dokumentoida ja rekisteröidä.

Henkilökohtaisia suoria rahalahjoja tai niihin rinnastettavia lahjoja (esim. lahjakortteja) ei saa antaa tai ottaa vastaan. Compliance on antanut erillisen sisäisen ohjeistuksen vähäarvoisten lahjakorttien osalta.

Vieraanvaraisuus

Tavanomainen vieraanvaraisuus on hyväksyttävää. Tällaista on esimerkiksi liiketoimintatarkoituksessa järjestetyt asiakastilaisuudet. Etuutta (esim. kutsua) ei kuitenkaan saa pyytää eikä tehdä aloitetta edun saamiseksi itselleen eikä kolmannelle taholle. Vieraanvaraisuuden tarjoamisen ja vastaanottamisen tulee tapahtua avoimesti osoituksena arvostuksesta tai aidosta liiketoimintatarkoituksesta. Vastaanotetun tai tarjotun kestitsemisen tulee aina olla kohtuullista, tilanteeseen sopivaa ja vastata vallitsevia yleisiä liiketapoja.

Kertaluonteista osallistumista joko kutsuttuna tai kutsujana esim. kotimaiseen konserttiin, urheilutapahtumaan tai muuhun vastaavantyyppiseen tapahtumaan, johon ei sisälly epätavanomaista kestitsemistä, voidaan pitää tavanomaisena asiakassuhteen hoitamisena.

Muun kuin tavanomaisen vieraanvaraisuuden antamiseen ja vastaanottamiseen liittyvän harkinnan ja päätökset tekee kirjallisesti henkilön esihenkilön esihenkilö. Vieraanvaraisuudelle on oltava työnantajan etukäteinen suostumus ja vieraanvaraisuus rekisteröidään.

Myös vieraanvaraisuus, josta on arvioinnin tuloksena kieltäydytty, rekisteröidään perusteluineen. Harkinnan on oltava kriittistä ja yhteiskunnassa vallitsevia käsityksiä huomioivaa. Tämä ei kuitenkaan vapauta yksilöä vastuusta käyttää omaa harkintaansa. Epäselvissä tapauksissa vieraanvaraisuudesta tulee pidättäytyä.

Kun OP Ryhmän edustaja on kutsuttuna vieraana, hänen oma työnantajansa vastaa majoitus- ja matkakuluista. Kun OP Ryhmän edustaja toimii tilaisuuden järjestäjänä, matkakulujen osalta tulee huomioida vieraita velvoittavat säännökset, mutta myös se vakiintunut käytäntö, jonka mukaan kutsuttu vastaa itse omista majoitus- ja matkakuluistaan.

OP Ryhmän yhteisön antama vastikkeeton etuus ja sponsorointi

OP Ryhmän yhteisöt voivat tietyin edellytyksin päättää lahjojen antamisesta yleishyödylliseen tai siihen rinnastettavaan tarkoitukseen. OP Ryhmään kuuluvien yhteisöjen oikeutta antaa vastikkeettomia etuuksia rajoittavat osuuskunta- ja osakeyhtiölain säännökset sekä OP Ryhmän sisäinen ohjeistus lahjoituksista yleishyödyllisille yhteisöille ja yhdistyksille. Lahjoitukset rekisteröidään.

OP Ryhmä tai sen yhteisöt eivät tue poliittisia puolueita tai organisaatioita lahjoitusten muodossa, eivätkä osallistu kenenkään yksittäisen ehdokkaan vaalikampanjan tukemiseen.

OP Ryhmän yhteisön tekemään sponsorointiin sovelletaan OP Ryhmän sponsorointiohjeistusta. Sponsorointi rekisteröidään.

Lahjoitus tai sponsorointi on kielletty, jos lahjoituksen saajana tai sponsorointikohteena on taho, jossa määräysvalta on pankin tai muun OP Ryhmän yhteisön hallintoon kuuluvalla henkilöllä tai tämän lähisukulaisella.

Lahjoitus on myös kielletty, jos jossakin muussa tilanteessa lahjoituksen antajan ja lahjoituksen saajan välillä on sidonnaisuus. Sidonnaisuuden suhteen tulee huomioida erityisesti tilanteet, joissa lahjan antamisesta tai sponsoroinnista päättävä henkilö tai tämän läheinen suoraan edustaa myös lahjan saajaa tai keskeisesti määrää saatujen varojen käytöstä saajayhteisössä.

Koulutus

OP Ryhmässä viestitään korruption estämisestä sisäisesti. Hyvän liiketavan periaatteet sekä eturistiriitojen hallinta ja korruption estäminen ovat osa vuosittain suoritettavaa koko OP Ryhmän johto- ja toimihenkilöiden pakollista koulutusohjelmaa. OP Ryhmän yhteisöjen hallintohenkilöiltä edellytetään edellä mainittujen koulutusten kertasuoritusta. Tämän lisäksi korruption estämisestä järjestetään tarveperusteista koulutusta yhteisöissä ja liiketoiminnoissa.